

SPRAVODAJCA

OBLASTNÉHO KLUBU VOJENSKÝCH VÝSADKÁROV

BANSKÁ BYSTRICA

Úvodom

Nedávno nastúpil svoju cestu Nový rok 2014, máme za sebou novoročné blahoželania a tak je tu čas na prvé tohtoročné číslo nášho klubového Spravodajcu. V úvode najprv spresním autorstvo fotografií zo Slávnice 2013 k článku v Spravodajcovi č. 4/2013, ktorý napísal kolega Laco Haverla. Autorom fotografií nie je Mário Michajlov z KVV Bratislava, ale Miro Šlesiarik. Ospravedľňujeme sa týmto našim kolegom za túto tlačovú nepresnosť. V tomto čísle verím, že iné nepresnosti nebudú. Ako prvý príspevok je od neúnavného dopisovateľa kolegu Emila Tencera o 2. čs. parabrigáde, ktorý spracoval zo spomienok plk. v. v. Ivana Komárnického. Za ním v nadväznosti nasleduje informácia do pozornosti našim členom KVV. Spomienkou na stretnutie v Holešove 2013 kolega Vlado Schneider pripomína krásne priateľské chvíle bývalých spolubojovníkov. Kolega Laco Haverla nám približuje výročné zhromaždenie organizované KVVV Praha a za ním nasleduje krátky príspevok z účasti na podujatí organizovaným ZO SZPB Jána Rýsa v Banskej Bystrici. Nasleduje výber informácií z januárového zasadnutia Predsedníctva KVV SR a za ním posledná informácia od kolegu J. Čtveráka z KVV Prostějov.

Ivan Bartoš

Nasadenie 2. čs. parabrigády do bojov

(vo svojich spomienkach píše Ivan Komárnický)

Československý armádny zbor bol pripravený na boj. Jeho trasa mala ísť z Bukoviny, ktorá hraničí so Zakarpatskom a to priamo ponad rieku Tisu na Zakarpatsko. Znamenalo to do ČSR a ďalej na západ, južným smerom Karpát. Po vypuknutí SNP sovietske velenie rozhodlo pomôcť Slovensku vojenskou operáciou cez Karpaty, Dukelský priesmyk, priamo na Prešov a spojiť sa s povstalcami na Slovensku. Do tohto bojového plánu bol nasadený aj Čsl. armádny zbor. Preto aj 2. čs. parabrigáda, ako časť čsl. armádného zboru, začiatkom septembra 1944 sa prepravila vlakom do Przemyslu. Odtiaľ sa mala letecky prepraviť na Slovensko. Sovietske velenie rozhodlo nasadiť 2. parabrigádu na karpatský front. Odovzdali sme padáky a peším pochodom smerom na Karpaty sme za 48 hodín prekonali 128 km. Bolo to veľké sklamanie pre príslušníkov 2. parabrigády, ktorí počítali s leteckým vysadením priamo na Slovensko, aby pomohli SNP. Bez odpočinku vystriedala postupne 121. streleckú divíziu sovietskych vojsk a prevzala 20 km široký úsek na čiare Hanczov – Sanoček. 2. brigáda zabezpečovala ľavé krídlo 38. Sovietskej armády a v tvrdých bojoch vytlačila nepriateľa z osád Mileza, Ondrzechova, Nadolany, Polenia a ovládla dôležitý oporný a operačný priestor PULAVY. Dobytím Púľavy, Bezka ohrozila tyl fašistov a museli presunúť svoju 75. a 68. divíziu z línie Dukla – Rymanov ďalej na sever. Brigáda čestne splnila svoju

Plk. v.v. Ivan Komárnický

bojovú povinnosť a mala podstatný podiel na priebehu Karpatsko – Dukelskej operácii. Odhalený pomník v Novosielciach je symbolom spoločných bojov v Poľsku. Je to dôkaz vďaka pre 2. parabrigádu, je spomienkou na spoločné boje československých a poľských vojakov za oslobodenie našich národov.

Chcem sa vrátiť trochu späť. Pri vzniku Čsl. armádneho zboru v ZSSR gen. Svoboda bol len veliteľom 1. brigády a veliteľom Zboru bol menovaný gen. Kratochvíl, ktorý nemal bojové skúsenosti. Prečo sa tak stalo, o tom sa už veľa popisalo. Treba tu však povedať, že to zariadila londýnska vláda a najmä jej MNO a gen. Sergej Ingr. Prejavilo sa to hneď na začiatku bojov v Karpatoch, kde neodborným velením bola silne poškodená 3. brigáda. Dňa 9. septembra vo Vricanke bola nerozvinutá, zákerne prepadnutá fašistickým ťažkým delostrelectvom a šesťhlavňovými mínometmi. Pritom mala 3. brigáda veľké straty na životoch, ranených, nezvestných, ale najmä na morálke, lebo väčšina pozostávala z nováčikov – volyňských Čechov, ktorí boli po prvý raz nasadení do bojov.

Na základe toho maršál Konev odvolal veliteľa armádneho zboru gen. Kratochvíla a miesto neho vymenoval gen. Svobodu. 3. brigádu prevzal gen. Klapálek, ktorý pricestoval z Veľkej Británie, skúsený bojovník z Afriky pri Tobruku. Po tragickej udalosti z 9. 9. 1944 bola veľká časť 3. brigády rozutekaná, preto velenie armádneho zboru stiahlo na tento úsek všetkých poľných žandárov zo všetkých brigád (t. j. – 1, 2, 3) za účelom zabrániť chaosu a ďalším útekom z 3. brigády. Aj my, rozvedčici a poľné žandárstvo 2. parabrigády sme boli nasadení na tento úsek. Obsadili sme blízke lesy a ústupové cesty z tylu, aby sme zabránili ústupu a úteku vojakov 3. brigády. Pretože nás bolo málo, mali sme veľké úseky. Stávalo sa, že naši príslušníci stáli na svojich stanovištiach aj tri dni bez výmeny, bez spánku a stravy. Na druhý – tretí deň sme rozvážali stravu a nechali ich trochu odpočinúť. Raz som aj ja priviezol stravu k neďalekej usadlosti. Povedal som príslušníkom, aby si išli odpočinúť a ja budem pozorovať úsek. Ako som tak stál a pozoroval, odrazu vidím, že v neďalekom sade vojak bez zbrane hádže kusy dreva do jablone. Zrážal jablká a hltavo ich jedol. Vedel som, že je to zbeh a že je hladný. Dal som si označenie poľného žandárstva, ktoré sme v službe nosili a začal som aj ja zrážať jablká, jest' ich a blížiti' sa k vojakovi. Keď som sa už k nemu priblížil, spozoroval ma a vidiac, že mám na chrbte samopal, utiekol do blízkeho lesa. Volal som za ním, aby neutekal, ale neposlúchol ma. Mohol som ho postreliť, taký bol rozkaz. Ale svedomie mi nedalo zastreliť spolubojovníka a ešte k tomu nezbrojeného. Dost' bolo strát na bojisku. Spustil som paľbu na výstrahu do terénu. Nepomohlo, utekal ďalej. Tak som mu pustil pod nohy, ale utiekol. Zdalo sa mi, že trochu kríval, možno bol ranený skôr, alebo som ho zranil ja. Prečo to opisujem? Lebo takéto prípady sa objavovali aj inde. Niektorí sa potom vrátili sami, niektorých zadržali

Pamätník v Novosielciach. Oslavy 64. výročia bojov na Dukle.
Ilustračné foto: Ivan Bartoš dňa 3. 10. 2008

v tyle sovietske Zagrady - odriady. Ale boli aj takí, čo sa vôbec nevrátili, lebo nemali ďaleko na Volyň a potom sa doma ukrývali až do konca vojny. Po vojne, keď sa volyňskí Česi sťahovali – presídľovali do ČSR, títo zbehovia sa nestahovali. Až neskôr, keď zistili, že ich nikto nestíhal, ani nezisťoval, kde boli, čo robili, presťahovali sa ako riadni presídlenci. Až po desiatich - dvadsiatich rokoch sa uchádzali o osvedčenia podľa zákona č. 255/46 Zb. a aj ich dostali, lebo mali svoje evidenčné číslo, poznali útvar a nikto nezisťoval, ako to s nimi bolo. Neskôr

sa mnohí vydávali za veľkých bojovníkov, aj keď nimi neboli. Prečo to spomínam? Lebo dnes,

po veľkom časovom odstupe, mnohí sa správajú ako veľkí hrdinovia. Kričia, že ilegálni pracovníci proti fašizmu, pomocníci partizánov i niektorí partizáni a vojaci SNP neboli tými, za ktorých sa vydávajú. V niektorých prípadoch je to pravda, ale nemožno to paušalizovať na všetkých bojovníkov proti fašizmu, ktorí prešli ťažkými bojmi za hranicami aj doma.

Zo „Spomienok z 2. svetovej vojny“ od t. č. majora v. v. Ivana Komárnického, ktoré vyšli v roku 2001 v Kežmarku, voľne spracoval Emil Tencer

Emil október 2013

Fotografia plk. v. v. Ivana Komárnického prevzatá od: Mgr. MAGDALÉNA LAVRINCOVÁ
Podkarpatská Rus – časopis Spoločnosti priateľ Podkarpatskej Rusi, 23. ročník, č. 2/2013, str. 7.

Plk. v. v. Ivan Komárnický (nar. 28. 8.1917), bývalý predseda ZO SZPB zomrel v februári 2008 v Kežmarku, kde je aj miesto jeho posledného odpočinku. V 1. Československom armádnom zbore bojovali jeho bratia Michal, Fedor, v ČA zahynul brat Peter. Ešte žije Fedor.

Do pozornosti členom KVV

Pamätná medaila a odznak k 70. výročiu vzniku 2.čs samostatnej paradésantnej brigády v ZSSR

Dňa 8. 12. 2013 kolega KVV Prostějov Ing. J. Čtverák informoval elektronickou poštou o jednej z aktivít občianskeho združenia „Červené barety“, ktoré pri príležitosti 70 výročia vzniku 2. československej samostatnej paradésantnej brigády v ZSSR sa rozhodlo vydať pamätnú medailu na stužke a odznak na ihle. Celý text tejto informácie v pôvodnom znení je zverejnený pred záverom tohto čísla.

Spomienka na stretnutie „Holešov 2013“

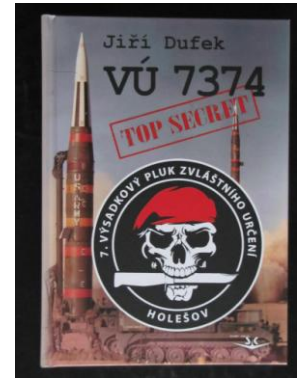

Na fotografii stojaci v prvom rade zľava kol. Vlado Stanko, vedľa neho Jirko Šťastný, Dušan Hancko, v druhom rade sprava Vlado Schneider s rukou na pleci Milana Kočího.

Jeho súčasťou bola vernisáž v holešovskom zámku pri otvorení expozície venovanej 7. výsadkovému pluku.

Ďalší deň bol slávnostný nástup a beseda spojená s autogramiádou plk. v. v. Ing. Jiřího Dufka ku jeho knihe o pluku " VÚ 7374 TOP SECRET".

Kniha je kvalitne, faktograficky spracovaná, doplnená fotografiami, aj galériou veliteľov a pod. Ing. Dufek pripravuje aj druhý diel zo spracovaných príbehov, ktoré očakáva od bývalých príslušníkov pluku.

V dňoch 22. - 24. 8.2013 sme sa spoločne s Jirkom Šťastným, Dušanom Hanckom a Štefanom Bobokom zúčastnili stretnutia veteránov v Holešove.

Nástup veteránov 7. výsadkového pluku zvláštneho určenia

Vlado Schneider

Kolega Dušan Hancko v strede s klubovou zástavou, po jeho pravici stojí kol. Franta Vyhliďal s replikou plukovnej zástavy 7. vpzu a po jeho ľavici kol. Jirka Müller so zástavou KVV Holešov

Informácie z podujatí s účasťou našich členov klubu

Dňa 7.12.2013 zorganizoval Klub vojenských výsadkových veteránov Praha, výročné zhromaždenie, ktoré sa uskutočnilo v Dome armády v Prahe 6. Medzi pozvanými a zúčastnenými hosťami boli zástupcovia takmer všetkých KVV v rámci ČR, za Armádu ČR gen. por. Ing. Petr Pavel M. A. a za KVV SR kol. Anton Múdry, Ján Kopecký, Milan Vaigl, Ladislav Hreha, Vladimír Kavický a Laco Haverla. Zahájenie a privítanie hostí vykonal predseda klubu kol. Pavel Gavlas, rokovanie potom viedol podpredseda klubu kol. Pavol Krajčovič, o činnosti klubu následne referovali určení členovia výkonného výboru. V bohatej diskusii potom okrem iných vystúpili a rokovanie pozdravili kol. Múdry, Hreha a Kavický. V ďalšej časti rokovania boli odovzdané rôzne medaily a pamätné listy. Za náš klub prevzal kol. Kavický pamätnú medailu KVV Praha a pamätný list za súčinnosť a spoluprácu pri uskutočňovaní poslania klubov vojenských výsadkových veteránov. Kol. Čejka pozval všetkých členov KVV ČR a SR na 10. ročník memoriálu zakladateľov VV a 6. ročník Š. Baniča. Výročné zhromaždenie bolo ukončené prijatím uznesenia, slávnostným obedom (český trojboj - vepřo, knedlo, zelo) a neformálnou debatou účastníkov.

Laco Haverla

Dňa 6. 12. 2013 Základná organizácia SZPB Jána Rýsa v Banskej Bystrici usporiadala tradičné stretnutie Povstalecké Vianoce 1944 s hodnotiacou, členskou schôdzou v malebnej podpolianskej obci Čerín pri Banskej Bystrici. Po skončení schôdze v rámci kultúrneho programu vystúpil vždy

optimistický skvelý harmonikár, priamy účastník SNP a gulometník partizánskeho oddielu Dolina v starobylej baníckej obci Špania Dolina Vladimír Strmeň. Zlatým klincom podujatia bolo folklórne vystúpenie rodiny Jána Šemetku, jeho dcéry Janky Majerovej a jej priateľov, za účasti vynikajúcej

Ludovej hudby Mateja Kováča. Tohto krásneho podujatia sa zúčastnili členovia nášho klubu Braňo Diško a Ivan Bartoš.

Informácie zo zasadnutia Predsedníctva KVV SR v Žiline dňa 13. 1. 2014

- ☞ Predseda kol. Múdry privítal prítomných blahoprianím PF 2014 a prečítal početné blahoželania, ktoré sme dostali od vrcholných činiteľov kraja a mesta, slovenských a českých oblastí, SZPB, Zväzu vojakov SR, atď. Zvlášť milé sú priania od p. Mansfeldovej a p. Šulákovej...

- ☞ *tajomník Hanák tlmočil vyslovenie sústrasti z Prostějova, Holešova a Trenčína k tragickému úmrtiu dvoch príslušníkov 5. pšu, ktoré boli tlmočené jeho veliteľovi*
- ☞ *predseda kol. Múdry referoval o VČS Praha, ktorej sa zúčastnil dňa 7.12.2013 s kol. Kopeckým a oboznámil predsedníctvo s ocenením, ktoré KVV SR udelila oblasť Praha za vzornú spoluprácu*
- ☞ *predseda žiada, aby sa zástupcovia oblastí na zasadnutie Rady KVV (3.3.2014) dostavili s klubovými zástavami*
- ☞ *predsedníctvo žiada, aby oblasti spracovali svoju činnosť za uplynulých 20 rokov a spolu s ich oceneniami a fotodokumentáciou odovzdali tento materiál na Rade, nakoľko bude zapracovaný do zborníka, ktorý bude vydaný k 20. výročiu nášho vzniku a dostane ho každý člen. Taktiež sa uvažuje o tom, aby každá oblasť mala 22. 8. vyhradený panel s fotodokumentáciou jej najvzácnejších ocenení*
- ☞ *predseda Žilinského samosprávneho kraja prijal žiadosť o záštitu nad Memoriálom Jozefa Gabčíka 2014*
- ☞ *tajomník Hanák dohodne stretnutie zástupcov predsedníctva KVV SR s veliteľom 5.pšu vo veci spolupráce pri najdôležitejších akciách spoločne organizovaných v r. 2014*
- ☞ *Kol. Švrlo st. oboznámil prítomných s kladným ohlasom v tlači na jeho iniciatívu vo veci rekonštrukcie pamätníka na Krpáčove v okrese Brezno. Informoval o pripravovanej publikácii Takmer zabudnutí, ktorá bude obsahovať históriu slovenských padákových strelcov. Záverom svojho príspevku navrhuje k slávnostnej schôdzi dňa 22.8.2014 vydanie Zborníka o činnosti všetkých oblastí KVV na Slovensku za 20 rokov našej existencie.*
- ☞ *predsedníctvo vyzýva oblasti, aby na zasadnutí Rady KVV podali návrhy na ocenenia pamätnou medailou ministra obrany SR (na slávnostnom zasadnutí 22. 8.) v počte 1 za oblasť. Z ČR sa jedná o oblasť Praha, Liberec a Holešov (kol. Chmelík). Návrhy na udelenie medaily Štefana Baniča za oblasti zo SR uplatňovať cez kol. Zámečníka, z ČR by to mali byť kol. Jiří Urban (Praha), kol. Jaroslav Chromek (Liberec) a Helena Tomšíková (Chrudim)*
- ☞ *tajomník Hanák podal referát o pracovnej schôdzi v Prostějove (v rámci ich VČ). Zpravodaj mienia podľa možnosti rozosielať na e-mailové adresy, resp. bude sa dať stiahnuť z ich webovej stránky.*
- ☞ *Dňa 28. 6. usporiadajú Červené barety Prostějov II. ročník pochodu pomenovanom t. r. po pplk. Juříčkovi (detaily zverejnia neskôr), Memoriál zakladateľov VV a vynálezcu padáka ŠB bude v r. 2014 Jindřichovom Hradci v dňoch 27. a 28. 8. Stretnutia zakladateľov výsadkového vojska na Starých Splavoch budú pokračovať, t. r. v dňoch 6. až 8. 6. Brno vydá knihu básní Miloša Hledíka. Generál Kovanda s dojatím poďakoval za oporu, akej sa jemu a genpor. Páleníkovi dostáva od členov KVV ČR a SR počas známych neprijemností...*
- ☞ *pietny akt v Prahe na Resslovej ul. bude 18.6.2014 o 10,00 hod.*

Vážení přátelé, příznivci výsadkových jednotek, kolegové,

*dovolujeme si Vás informovat o jedné z aktivit našeho občanského sdružení „Červené barety.“ Vzhledem k tomu, že v lednu 2014 uplyne 70 let od vzniku 2. československé samostatné paradesantní brigády v SSSR, rozhodli jsme se k tomuto výročí vydat pamětní medaili na stuze a odznak na jehle. Detaily najdete v přílohách. Rozhodli jsme se, že **pamětních medailí na stuze** bude vyrobeno k 1.1.2014 550 ks. Pro členy klubů výsadkových veteránů bude uvolněna emise 450 ks za cenu 350 Kč. Tato cena je exkluzivně stanovena pouze pro členy KVV. Zbývajících 100 kusů je určeno pro naše partnery, VIP a taktéž pro sympatizanty. Část medailí bude určena i pro sběratele. Prodejní cena bude 650 Kč. V případě většího zájmu jsme schopni vyrobit do první poloviny měsíce února další odznaky pro potřeby klubů jak v ČR tak i SR. Medaile bude v etui s průhledným víkem dodávána s certifikátem na jméno, případně*

i s hodnotí. První sada odznaků bude distribuována 15.1.2014. Občanské sdružení Červené barety vydává i **odznak na jehle**, (viz příloha č.2). Jeho cena je 100 Kč pro kluby při objednání společně s pamětní medailí. Pokud by si ji člen KVV objednával samostatně, cena odznaku činí 130 Kč. Opět v případě většího zájmu jsme na tuto situaci schopni reagovat jako u pamětního odznaku další výrobou. Pro přehled, evidenci, vytisknutí certifikátů a lepší komunikaci se zájemci o pamětní odznaky Vás žádáme o **uvedení následujících údajů** u každého zájemce. Tyto objednávky považujeme za závazné.

- Hodnost
- Titul
- Jméno
- Příjmení
- Příslušnost ke KVV
- E-mail – (nepovinné, ale lepší pro komunikaci a informování)
- Mobil – (nepovinné, ale lepší pro komunikaci a informování)

Příklad: pplk. v. v. Ing. František NOVÁK, KVV Liberec, frnovak@seznam.cz, 777 123 456

Platba bude probíhat na účet, který dáme ve známost po novém roce. Ideální je, kdyby předseda klubu provedl celkovou objednávku dle požadavku členů. Bude možno provést platbu i v hotovosti oproti příjmovému a výdajovému dokladu. Preferujeme ale platbu kvůli transparentnosti a lepší přehlednosti na účet. Budeme reagovat i na jednotlivé objednávky od členů. Každý člen KVV má nárok za zvýhodněnou cenu jen na 1 ks pamětní medaile. Bude vedena důsledná evidence. Pamětní medaile budou vydávány na jméno s certifikátem. V případě zaslání na adresu je třeba přičíst poštovné dle tarifů České pošty. Je samozřejmě možné domluvit i osobní odběr, jak je tomu zvykem, aby byla cena co nejnižší.

S pozdravem

Za občanské sdružení „ČERVENÉ BARETY“
pplk. v. z. Ing. Jindřich STARÝ (jun.) – předseda
kpt. v. z. Mgr. Michal MUCHA – místopředseda

Záverom

Informáciou zo zasadnutia Predsedníctva KVV SR a kolegu z KVV Prostějov J. Čtveráka sme uzavreli toto prvé novoročné číslo nášho Spravodajcu. Ďalšie číslo vyjde po výročnej členskej schôdzi nášho oblastného KVV.

Ivan Bartoš

SPRAVODAJCA č. 1/2014. Tlač: Dell V525w.
Len pre vnútornú potrebu členov KVV SR a KVVV ČR! (bez gramatickej úpravy)